

Nr 37

Av fru **Marklund m. fl.**, angående bidragen för rehabilitering.

(Lika lydande med motion nr 34 i Första kammaren)

I motioner till fjolårets riksdag (I: 231 och II: 255) föreslog vi att frågan om införande av en ny bidragsform i vårt socialförsäkringssystem, kallad *rehabiliteringsersättning*, borde utredas och föreläggas riksdagen. Allmänna beredningsutskottet behandlade emellertid vår motion jämsides med en motion (II: 1007) som huvudsakligast påpekade nackdelarna med den administrativa splittringen av rehabiliteringsorganisationen. Denna sammankoppling var olycklig, i all synnerhet som utskottet endast sände ut motion II: 1007 för yttrande.

Av denna och av ytterligare anledningar, såsom att den proposition som aviserades i utskottsutlåtandet ännu icke framlagts och att icke heller arbetsmarknadsstyrelsen såsom också aviserades i utskottsutlåtandet redovisat några förslag till ändring av utbildningsbidragens konstruktion, återkommer vi även till detta års riksdag med förslag om utredning av frågan om rehabiliteringsersättning.

Vi är nu mer än tidigare övertygade om att det finns behov av en särskild ersättningsform med syfte att skapa en mer rehabiliteringsstimulerande effekt än vad det nuvarande splittrade ersättningsystemet förmår skapa. Detta är nödvändigt för det stora antal människor som inte i sina anställningsförhållanden eller genom rikedom eller hög samhällsställning har inbyggda garantier för att inte problem uppstår av ekonomisk natur i samband med sjukdom, olycksfall eller skador av olika slag, och där sjukdomen eller skadan tvingar till omplaceringar och yrkesbyten.

Vi anser att helhetssynen inom rehabiliteringen också bör omfatta den ekonomiska sidan. Detta kom också fram vid behandlingen av motion II: 1007, trots att motionen i fråga bara i förbigående berörde den ekonomiska sidan. Statens handikappråd pekade på flera brister i den nuvarande ordningen, bl. a. problemet med ersättning vid medicinsk rehabilitering i öppen vård. Handikapprådet anförde att det i första hand gäller att genom översyn av den grundläggande lagstiftningen för socialförsäkringen åstadkomma bättre anpassning till de krav rehabiliteringen ställer och att det är åtskilliga frågor av ekonomisk natur som härvid måste beaktas.

Rehabilitering måste enligt vår mening i det här sammanhanget ges en vid definition. Den måste således inte bara innefatta medicinsk rehabilite-

ring i sluten vård och åtgärder av arbetsvårdande natur utan också åtgärder som ligger inom den öppna vårdens ram såsom protesträning, utprovning av tekniska hjälpmedel, nya aktiveringsformer utanför sjukhusens områden för exempelvis svårt psykiskt sjuka etc.

En av orsakerna till att vi förordar en ny ersättningsform är att alla tidigare strävanden att lösa den ekonomiska frågan vid tid för rehabilitering strandat på att man försökt inpassa ersättningsformen för ekonomiska förmåner under tid för rehabilitering under eller i redan existerande hjälp- och försäkringsformer. Men frågan om ersättning vid rehabilitering måste lösas på ett sådant sätt, att inte de ekonomiska orättvisorna i form av låga löner som i sin tur medför låg sjukpenning, låg ersättning vid olycksfall och skada samt låg pension byggs in i ersättnings-systemet. Allt prat om »överföringsrisker» och dylikt försäkringstekniskt influerat resonemang måste elimineras. I stället måste idén om samhällets kompensation för tidigare bristande social och samhällelig service in.

Vad som är väsentligt är

a) att samhället skapar en ersättningsform vid olika slag av rehabilitering — och samhället måste bära huvudansvaret eftersom det bara är en bråkdel av de löneanställda som har anställningstrygghet vid sjukdom och skada, som tvingar till omplaceringar och yrkesbyten — som är konstruerad mot bakgrunden av en helhetssyn på rehabiliteringen,

b) att denna ersättningsform blir rehabiliteringsstimulerande och under tid för rehabilitering ger kompensation till dem som hamnat i låglöneområdet, varigenom likartade förutsättningar för skilda grupper att kunna använda sig av de rehabiliteringsmöjligheter som växer fram och som i ökad takt måste växa fram under 1970-talet i vårt samhälle.

Med hänvisning till det anförda föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att frågan om införandet av en ny bidragsform, kallad rehabiliteringsersättning, blir föremål för utredning och att förslag härom föreläggs riksdagen.

Stockholm den 14 januari 1970

Eivor Marklund (vpk) Gunvor Rydning (vpk) C. H. Hermansson (vpk)
